

පාර්ලිමේන්තු ප්‍රකාශන මාලා අංකය : 397

ආයතනයේ නම : ලංකා සතොස ලිමිටඩ්

පාර්ලිමේන්තුවේ පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ කාරක සභාව විසින් සභාගත කරන ලද වාර්තා
සම්බන්ධයෙන් ස්ථාවර නියෝග අංක 120 (4) යටතේ ගරු ආයතන භාර අමාත්‍යවරයාගේ නිරීක්ෂණ හා ගනු ලබන පියවර
පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කිරීම

පාරාලුමණ්‍ර වෙළුයීර්ඳුත් තොර් ඩුලර්කම : 397

නිලවනර්තීන් පෙයර් : ලර්කා රතොර ළිමිර්රර්

පාරාලුමණ්‍රර්තීන් අරර කණර්කුර් කුරුමිනාල්
මුණ්වෙර්කර්පර්රර් අර්කිකෙ තොර්පාක නිලෙයිර්තර් රර්රර්
ඩුලර්කම 120(4) ඩුණ් රීර් නිලවනර්කර්නිර්කුර් පොරුර්පාන රෙලර්ව
අමෙර්රර්ණ් අවතානිර්පුර්කර්ණර් මර්ණර්ම අරු තොර්පාක
ඳුර්කර්පර්රර් රර්වර්කර්කර්ණර් පාරාලුමණ්‍රර්තීර්කු
රමර්පර්රිතර්.

Parliament Series No : 397

Name of the Institution: Lanka Sathosa Limited

Submission of observations of the Hon. Minister in charge of the Institute and steps taken with regard to the
reports tabled by the Committee on Public Enterprises in terms of Standing Order No.120 (4)

පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ කාරක සභාවේ (කෝප් කමිටු) ප්‍රගතිය විමසීම - 2025

#	කාරණය	කමිටුවේ නිර්දේශයන්	ආයතනය විසින් ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග
6	ආයතනය සම්බන්ධ පොදු කරුණු		
6.1	ලංකා සතොස ලිමිටඩ් පිහිටුවීම	සමුපකාර තොග වෙළඳ සංස්ථාවේ ක්‍රියාකාරීත්වය, ලංකා සතොස සමාගමේ කටයුතුවලට බාධාකාරී නොවිය යුතු බව	COPE නිර්දේශ මත ලංකා සතොස සමාගමේ කටයුතු වෙනමම නීති ඒකකයක් ලෙස සහ පුද්ගලික සමාගමක් ලෙස වෙනම වර්තමානයේ කටයුතු සිදුවෙමින් පවතී.
6.2	ලංකා සතොස ලිමිටඩ් හි දැක්ම හා අරමුණු	i. සමාගමේ දැක්ම හා අරමුණු සමාලෝචනය කිරීම	2026 වර්ෂය සඳහා වන ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත්කර ඇති අතර ඒ අනුව සමාගමේ දැක්ම සහ අරමුණු රේඛීය අමාත්‍යාංශය වෙත සන්නිවේදනය කර ඇත.
		ii. සමාගමේ අරමුණු හා පරමාර්ථ වර්තමානයට ගැලපෙන පරිදි වෙනස් කර ගතයුතු බව	
6.3	අවදානම් කමිටුව	අවදානම් සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යයනයක් සහිත කණ්ඩායමක් හා අවදානම් සම්බන්ධයෙන් නිශ්චිත තොරතුරක් ලබාගත හැකි නිලධාරියෙක් සිටිය යුතු බව	අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල නිලධාරීන් තිදෙනෙකුගේ සහභාගිත්වයෙන් 2026.01.22 දින පළමු වන අවදානම් කමිටුව (Risk Committee) ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර විගණකගේ මෙහෙයවීම යටතේ පවත්වන ලදී.
6.4	උපාය මාර්ගික සැලැස්ම	i. නව රජයේ ප්‍රතිපත්ති සමග ගැලපෙන පරිදි සංයුක්ත සැලැස්ම යාවත්කාලීන කර විගණකාධිපතිවරයාට සහ කාරක සභාව වෙත ඉදිරිපත් කිරීම.	2025 - 2029 වර්ෂ සඳහා උපායමාර්ගික සැලැස්මේ කටයුතු 50% ක් පමණ නිමකර ඇත. ඉතිරි කටයුතු අවසන් කර සති 02ක කාලයක් ඇතුළත අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල අනුමැතියට යටත්ව ඉදිරි අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.
		ii. සංයුක්ත සැලැස්ම වාර්ෂිකව යාවත්කාලීන වන (Rolling Model) පරිදි සකස් කිරීම.	

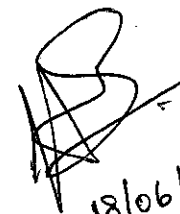

18/06/2026

6.5	ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම	i. ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම, කාරක සභාව හා විගණකාධිපතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කිරීම.	2026.01.21 දිනට සකස් කර අවසන් කරන ලදී. අදාළ සැලසුම සභාපතිතුමාගේ අනුමැතිය සහිතව ඉදිරි අනුමැතිය සඳහා සහ ඉදිරි කටයුතු සඳහා 2026.01.26 වන දින වෙළඳ, වාණිජ, ආහාර සුරක්ෂිතතා සහ සමුපකාර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය වෙත යොමුකර ඇත.
6.6	වාර්ෂික වාර්තා පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කිරීම	i. 2023 වර්ෂයේ වාර්ෂික වාර්තාව ගිණුම් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ජාතික විගණන කාර්යාලය වෙත යොමුකර ඇති අතර එම වාර්තාව කඩිනමින් සභාගත කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කිරීම.	2023 වර්ෂයට අදාළ වාර්ෂික වාර්තා මුද්‍රණය සඳහා යොමුකර ඇති අතර ඉන්පසුව පාර්ලිමේන්තුවට යොමු කිරීමට නියමිතය.
6.7	අභ්‍යන්තර විගණනය	නි.සා - අභ්‍යන්තර විගණන ආයතනයේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී තනතුරේ වැඩ බැලීම සඳහා පත්කරන අවස්ථාවේ දී ඔහු වෙත පවරා තිබූ නි.සා - අභ්‍යන්තර විගණන තනතුරේ රාජකාරී කටයුතු වලින් ඔහු නිදහස් කළ බව වර්තමාන තත්වය	එවකට අභ්‍යන්තර විගණන අංශයේ සිටි නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී - අභ්‍යන්තර විගණන සම්පූර්ණයෙන්ම එම තනතුරෙන් ඉවත් වී ඇති අතර ඔහු පූර්ණ කාලීනව ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී තනතුරේ කටයුතු කරන අතර, අභ්‍යන්තර විගණන අංශය තුළ ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර විගණක යටතේ ස්වාධීනව කටයුතු සිදුවෙමින් පවතී.
6.8	කාර්ය මණ්ඩල සංයුතිය	i. සමාගමේ ප්‍රධානම වගකිවයුතු තනතුරු වන විධායක මට්ටමේ තනතුරු කොන්ත්‍රාත් පදනම මත බඳවා ගැනීම හා වැඩබැලීමේ පදනම මත පවත්වා ගැනීම යන කරුණු සම්බන්ධව පූර්ණ අවදානය යොමු කිරීම. ii. කාර්ය මණ්ඩල පුරප්පාඩු සම්බන්ධයෙන් වන ඉල්ලීම් පිළිබඳව නැවත සලකා බැලීම iii. නිශ්චිත අනුමත කිරීම්වලින් පසුව බඳවා ගැනීම් කටයුතු සිදු කිරීම	මේ වනවිට නව කාර්ය මණ්ඩල අනුමැතියක් සඳහා කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ සාකච්ඡා වෙමින් පවතින අතර, ආයතනයේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය සියලුම තනතුරු සමාලෝචනය කර නව කාර්ය මණ්ඩල අනුමැතියකින් අනතුරුව මෙම සියලුම තනතුරු නාමයන් නිවැරදි වනු ඇත.

		iv.ආයතනයේ කාර්යමණ්ඩලය සම්බන්ධයෙන් සම්පූර්ණ වාර්තාවක් සකස් කිරීම	
		v.ආයතනයේ ආකෘතියට ගැලපෙන සේවක මණ්ඩලයක් පවත්වාගෙන යාම.	
6.9	අලෙවිසැල් හා තොග කළමනාකරණය	සමාගම ලාභ ලැබීම සඳහා අලෙවි කළමනාකරණය සතු වගකීම	මේ සඳහා එක් එක් අංශයන්ගෙන් සමන්විත නිලධාරීන්ගෙන් යුත් කමිටුවක් පත්කර ඇත.නිසි ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීම මෙන්ම ලාභ පිරිවැය විශ්ලේෂණය (Cost Benefit Analysis) නිවැරදිව සිදුකර ලාභ තත්වයක් පවතිනම් පමණක් වෙළෙඳසැල් විවෘත කිරීම
6.10	බැංකු අයිරා පොලිය	බැංකු අයිරා පොලියට අදාළ වත්මන් තත්වය	2025 ලංකා සතොස සතුව පැවති බැංකු අයිරා පහසුකම 2025/12/22 මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් සම්පූර්ණයෙන් පියවා ඇති අතර දැනට අවම අයිරා පහසුකමක් යටතේ මෙහෙයුම් කටයුතු පවත්වාගෙන යනු ලැබේ.
7	2023 ජුනි 22 දින පැවති පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ කාරක සභා රැස්වීමේදී ලබාදුන් නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය		
7.1	2014 හා 2015 වර්ෂවල සිදුකළ සහල් ආනයනය	i.මෙලෙස ආයතනයට විශාල අලාභයක් සිදුවීමට වගකිවයුතු පාර්ශවයන් හඳුනාගැනීම සඳහා අභ්‍යන්තර පරීක්ෂණයක් සිදු කිරීම ii.මේ සම්බන්ධයෙන් වන නීතිමය ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු කිරීම.	විගණකාධිපති දෙපාර්තමේන්තුව මේ සම්බන්ධයෙන් වන සවිස්තරාත්මක වාර්තාවක් දැනටමත් ඉදිරිපත් කර ඇත. ඒ අනුව, විගණකාධිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ මැදිහත්වීම ඇතිව ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබේ.

පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ කාරක සභාවේ (කෝස් කමිටු) ප්‍රගතිය විමසීම -2025
ලංකා සතොස ලිමිටඩ්

විසින්හ සම්පූර්ණයෙන්ම
වෙළෙඳ, වාණිජ, ආහාර සුරක්ෂිතතා සහ
සම්ප්‍රදාය සංවර්ධන අමාත්‍ය
අංක 492, ආර්.ඒ. ද මැල් පිටහ.
කොළඹ 03.
පිටු අංක 3 - 6

18/06/2026

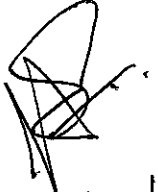
8. 2021 හා 2022 වර්ෂවල විගණන වාර්තාවලින් අනාවරණය වන කරුණු හා වර්තමාන තත්වය

8.1	දිරි දීමනා	i. මේ සම්බන්ධයෙන් නිශ්චිත අවදානයක් යොමුකර අවශ්‍ය කටයුතු සිදුකිරීම.	2021, 2023 සහ 2024 වසරේ දිරි දීමනා ලබා දී ඇත. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතියට යටත්ව ගෙවීම් කර ඇත. ඉදිරියේදී දිරි දීමනා ගෙවීමක් සිදු කරන්නේ නම් ඒ සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.
8.2	සමාගමේ ගොඩනැගිලි කුලියට ගැනීම	ගොඩනැගිලි හිමිකරුවන් 29 දෙනෙකුගෙන් 18 දෙනෙකුට එරෙහිව මුදල් අයකර ගැනීම සඳහා නඩු පවරා ඇති බව	ලංකා සතොස නීති අංශයට අනුව ආසන්න වශයෙන් මිලියන 36 ක බදු කුලී අත්තිකාරම් ලෙස ගෙවූ මුදලක් පවතී. එය දැනටමත් වසර 05 සිට පවතින ශේෂයක් ලෙස වාර්තා වී ඇත. එය සම්පූර්ණයෙන් නීති අංශය හරහා අයකර ගැනීම සිදුවෙමින් පවතී. කෙසේ වෙතත් වර්තමානයේදී සමාගම විසින් බදු කුලී සඳහා අත්තිකාරම් ගෙවනු නොලැබේ.
8.3	කිලිනොච්චි නගරයේ පිහිටි සමාගම සතු වර්ග අඩි 15000ක ගොඩනැගිල්ල බදු පදනමට ලබාදීම.	i. මෙම ගොඩනැගිල්ල නැවත සමාගම සතුකර ගැනීමට ඇති හැකියාව පිළිබඳ පරීක්ෂා කිරීම සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය කටයුතු කිරීම. ii. අභ්‍යන්තර විගණනය ශක්තිමත් කිරීම හා විමර්ශන කටයුතු කිරීම.	මෙම ගොඩනැගිල්ල නැවත සමාගම සතු කර ගැනීමට ඇති අවශ්‍යතාවය නිසා නීති අංශය හරහා එම ගොඩනැගිල්ලෙන් ඉවත් වන ලෙස අදාල පාර්ශවයන්ට දැනුම් දී ඇත. මේ සඳහා ඉදිරි කටයුතු නීති අංශය හරහා සිදුවෙමින් පවතී.
8.4	නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (අලෙවි) තනතුර Head of Online Trading ලෙස වෙනස් කර තිබීම	වැටුප් ගෙවීම සම්බන්ධව	2025.04.26 දින සිට Head of Marketing යන තනතුර අහෝසිකර, බඳවාගත් නිලධාරියාගේ කොන්ත්‍රාත් කාලය නිම කරන ලදී. ඉදිරියේදී නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී - අලෙවි තනතුර සඳහා කොන්ත්‍රාත් පදනම මත නිලධාරියෙකු බඳවා ගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

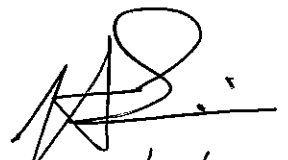

18/06/2026

වසන්ත සමරසිංහ (හැ.ම)
වෙළෙඳ, වාණිජ, ආහාර සුරක්ෂිතතා සහ
සම්ප්‍රදාය සංවර්ධන අමාත්‍ය
අංක 492, ආර්.වී. ද මැල් රෝඩ්
කොළඹ 03.

8.5	රටබිම අලෙවිසැල් බලපත්‍ර ලබාගැනීම සඳහා උපදේශකවරයෙකු පත් කිරීම.	i.බඳවා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ දැඩි අවදානය යොමු විය යුතු බව ii.කාර්ය මණ්ඩල බඳවා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ඉදිරියේදී සිදුකරන සියලු පත්කිරීම්වලට අදාලව පිටපතක් විගණකාරධිපතිවරයා වෙත යොමු කිරීම.	අධ්‍යක්ෂ අනුමැතිය පරිදි රටබිම අලෙවිසැල් විවෘත කිරීම සඳහා නිධාරියෙකු මාසික දීමනාවක් ලබාදීමේ පදනමින් බඳවාගෙන ඇත.අවශ්‍ය දැනුම පලපුරුද්ද ඇති නිලධාරීන් ආයතනය තුළ නොමැතිවීම හේතුවෙන් ඒ පිළිබඳ විශේෂ දැනුමක් ඇති අයෙකුගේ සේවය ලබාගෙන ඇත.ඔහුගේ සේවය 2025.08.14 දින සිට කෙළවර කර ඇත.දැනට එම රාජකාරි කටයුතු සඳහා ස්ථිර සේවකයෙකු යොදවා සේවය ලබාගැනීම සිදු කරනු ලබයි.
8.6	සිනි බදු අඩුකිරීම නිසා සමාගමට දැරීමට වූ අලාභය	අයවී නොමැති අලාභය රු.64,954,000 ක් බව	එවකට සිනි මිලදී ගැනීම සඳහා අදාල ලිපි ගොනු සියල්ල අල්ලස් හා දූෂණ විමර්ශන කොමිෂන් සභාව වෙත භාර දී ඇත.
8.7	ඒකාබද්ධ ආයතන සැලසුම් පද්ධතිය (Integrated Enterprise Resource Planning)	ERP System සඳහා සෘජු මැදිහත්වීමක් අවශ්‍ය බව	සමාගමේ වර්තමානයේ පවත්වාගෙන යන E wis POS System සම්බන්ධයෙන් ඇති යම් යම් ගැටළුකාරී ස්වභාවයේ ගනුදෙනු වාර්තා වී ඇති බැවින් ඒ සම්බන්ධව පද්ධති විගණනයක් (System Audit) සිදු වෙමින් පවතී.තවද පද්ධතිය තුළ ඇති අසාමාන්‍ය ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල අනුමැතිය අනුව චෝභාරික විගණනයක් සිදුවෙමින් පවතී.ඒ අනුව ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට යෝජිතය.
8.8	කාර්යසාධන දීමනා හා වෘත්තීය දීමනා	i.කාර්යසාධනය විගණනයට ලක්විය යුතු බව ii.අභ්‍යන්තර විගණනය වගකීම් සහගතව කටයුතු කළයුතු බව	මෙම නිලධාරීන් කොන්ත්‍රාත් කාලය වාර්ෂිකව (Evaluation) ඇගයීමකට ලක් කිරීමට කටයුතු කරන අතර,එම ඇගයීමේ ප්‍රගතිය අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට වාර්තා කිරීමෙන් අනතුරුව සේවා දිගුව ලබාදීම හෝ කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුම කෙළවර කිරීම සිදුකරයි.

18/06/2026

8.9	ප්‍රවාහන දීමනා	ප්‍රවාහන දීමනා හිමි නොමැති නිලධාරීන්ට ප්‍රවාහන දීමනා ගෙවීම සහ නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරීවරුන්ගේ ප්‍රවාහන දීමනා භාණ්ඩාගාර අනුමැතියකින් තොරව වැඩිකිරීම	එසේ නොකළහොත් කවදුරටත් එම තනතුරේ නිලධාරීන් රඳවා ගැනීමට නොහැකි වනු ඇත. ආයතනය ලාභදායී තත්ත්වයට පත්කිරීමට දක්ෂ, පළපුරුදු ඉහළ නිලධාරීන් පිරිසක් සිටීම අත්‍යවශ්‍ය කාරණයකි. ඉදිරියේදී කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව සමග සාකච්ඡා කර මෙම තනතුරු ස්ථිර කර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.
9. වර්තමාන කාර්යසාධනය සම්බන්ධයෙන් වන නිරීක්ෂණ			
9.1	2023 වර්ෂයේදී, සෘජු මිනිස් පරිභෝජනයට නුසුදුසු ආනයනික සීනි අලෙවි කිරීම.	i. 2020 ඔක්තෝබර් මස 14 දින සිට බලපවත්වන පරිදි සීනි සඳහා අයකරන ලද බද්ද අඩු කිරීම නිසාවෙන් සමාගමට වූ අලාභය සම්බන්ධයෙන් හා 2023 වර්ෂයේදී මිනිස් පරිභෝජනයට නුසුදුසු සීනි අලෙවි කිරීම යන කරුණු 2 ම ඇතුළත් වන පරිදි චෝභාරික විගණනයක් සිදු කිරීම.	මේ සම්බන්ධයෙන් පෙර වර්ෂවල අසාමාන්‍ය ගනුදෙනු වාර්තාවීමෙන් අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය විසින් ගනුලබන තීන්දු තීරණ අනුව චෝභාරික විගණනයක් කිරීමට කටයුතු සිදුවෙමින් පවතී.
10 වෙනත් කරුණු			
10.1	ජා ඇල හා බම්බලපිටිය වෙළඳසැල්	-	අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය විසින් ලබාදුන් උපදෙස් අනුව අලාභ ලබන අලෙවිසැල් වසා දැමීමට කටයුතු කර ඇති අතර, එම අලෙවිසැල්වල තිබූ තොග වෙනත් අලෙවිසැල් වෙත යවා එම ගොඩනැගිලි හිමිකරු වෙත භාර දීමට කටයුතු කර ඇත.

18/06/2026